

Nye landskaber af overskudsjord

Af Landskabsarkitekt Vibeke Rønnow
vr@vibekeroennow.dk

Påvirkning af landskabet

Udgifterne på anlægsbudgettet vokser med afstanden til udsætningsstederne, og derfor er det ønskeligt at minimere transporten. Naturhensynet gør det sjældent ønskeligt at udviske vandhuller og ændre landskabets oprindelige morfologi – mens det kan være en løsning at fremhæve det kunstige anlæg som menneskeskabt. Det kan tilgodeses ønsker om at skabe kendetegn – landmarks – som på en skulpturel måde tilkendegiver, hvor man befinder sig, eller understreger stedets identitet ved f.eks. at tage afsæt i karakteristiske landskabstræk. Ved at indrette de kunstige

landskaber rekreativt kompenserer man for arealforbruget.

4 større projekter med overskudsjord afledt af motorvejsbyggeri eller byvækst langs større veje udføres lige nu i Århus, Herning og Ringkøbing

Rute 15 Århus-Låsby Området

Området rummer udsætning af ca. 750.000 m³ jord fra udflætning mellem den eksisterende nord syd gående motorvej E-45 og den kommende motorvej til Herning.

Det nye store kløverblad, som udgør indgangen til Århus fra vest, ligger midt i

Moderne anlægsarbejder griber ind i landskabet - ikke kun i form af bebyggelser og veje - men også med jordoverskud. Der graves i landskabet og modelleres, som ikke set siden istiden, og tit opstår der mulighed for at føje nye former til landskabet.

Her vises 4 eksempler på indbygning af overskudsjord på tværs af Jylland.

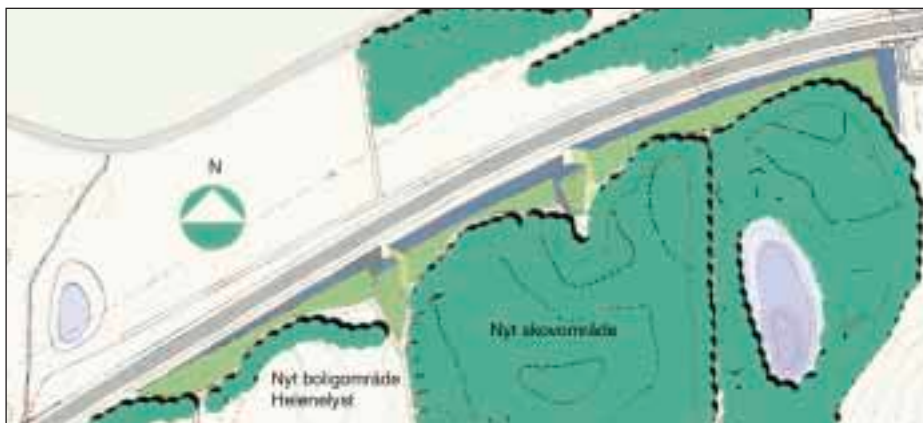
et blidt bakket landskab og er fuldt synligt fra den højere liggende Randers motorvej. Sydøst for udflætningen har Århus Kommune planer om et erhvervs- og lagerområde. Efter målsætningen om smukke veje har Vejdirektoratet ønsket at skjule udsigten til erhvervsområdet fra motorvejen, og overskudsjorden er derfor oplagt i en lang krum vold, der følger motorvejens rampeanlæg. Den 8 m høje vold har stejle, græsklædte sider mod vejen udformet som bølgeløse. På toppen udsås bog, som med tiden vil blive til skov. Gennem kløverbladets midterområder slynger sig et vandløb som kantes af en række elletræer.

Overskudsjord ved Kløverbladsudflætningen Motorvejen Låsby – Århus.

Støjvolde ved nye boliger, Edwin Rahrsvej i Århus.

Snit i støjvolde Edwin Rahrsvej.

Projektet udføres af Vejdirektoratet, og anlægget står færdigt oktober 2003 samtidig med åbningen af Århus Låsby motorvejen.

Edwin Rahrsvej ved Århus

Edwin Rahrs Vej forlænges i forbindelse med byggeriet af Århus – Låsby motorvejen, Rute 15, og bliver den vestlige indfaldsvej til Århus. Derved berøres et typisk østjysk bakkelandskab, med skove og et dalstrøg, hvor der snor sig et lille vandløb.

Mellem vejen og et nyt boligområde – i et grønt bælte med regnvandsbassiner og skovrejsning – ønskes en jordvold, som markerer sig klart i landskabet. Volden er delt i tre afsnit, hvis konturer har hældning som landskabet og med skråninger med hældning 1:2 med vejen. Terrænet formes med lav hældning mod boligområdet, hvor det indgår i de rekreative arealer, med stier og kælkebakke. Korte, lave voldafsnit tillader udkik til landskabet. Det rekreative areal tilplantes for en stor del med skov. Voldens side mod vejen står i græs, så terrænet fremstår rent.

Projektet udføres i et samarbejde mellem Vejdirektoratet og Århus Kommune.

Lind ved Herning

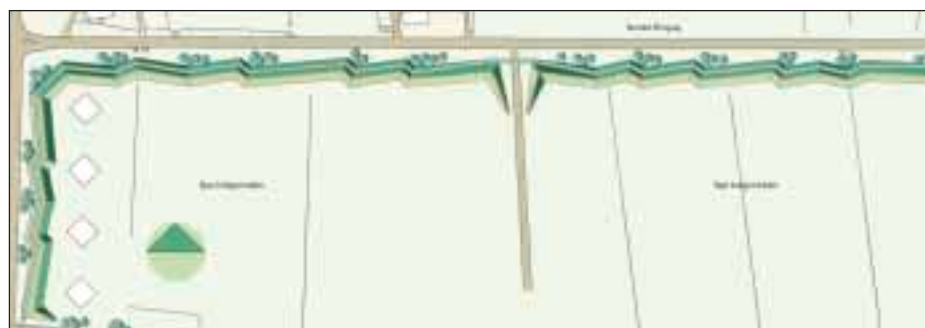
Den fremtidige motorvej forlægges syd om Herning, hvor den passerer tæt forbi et nyt stort boligområde ved Lind. – Landskabet har ringe højdevariationer, og motorvejen og volden anlægges langs randen af den markante bakkeø, hvor Hernings bydele breder sig mod alle sider. Jordvoldene tænkes opbygget som en kæde af prismatoider af varierende højde og udstrækning, med varierende hældning og

flader på toppen, 2-5 m over det naturlige terræn. Regnvand opsamles langs voldfoden på siden mod boligerne og danner et landskab af våde enge. På klart afgrænsede områder beplantes voldene med poppel. Voldterrænet skærmer for støj, men får samtidig rekreativ værdi med sin varierende former, der indbyder til spadsereture og giver udsyn over landskabet.

Jordvoldene etableres i takt med boligbyggeriet og optager desuden overskudsjord fra vejbyggeriet.

Fritidslandskab med overskudsjord i Lind ved Herning.

Støjvolde, Ndr. Ringvej i Ringkøbing.

Projektet udføres i samarbejde mellem Vejdirektoratet og Herning Kommune.

Ndr. Ringvej i Ringkøbing

I Ringkøbing anlægges nye boligområder inden for Ndr. Ringvej. Jordvoldene skal skærme mod støj og afgrænse mod fremtidige erhvervsbyggerier på modsat side. Landskabet er ganske fladt, og alle indgreb i højden ses således tydeligt. Jordvoldene er derfor formet som et klart defineret forløb af knækkede former som bastioner, inspireret af et anlæg fra 2. verdenskrig – Panzergraven – der snor sig gennem boligområdet som et grønt strøg. De geometriske former spiller sammen med ringvejens rundkørsel og skulpturen ved byens indfaldsvej fra øst.

Volden anlægges i et 35 m bælte langs vejen, i 2-3 m højde, med varierende skråninger og stiforløb på voldens top, der giver et kig ud til havet. Regnvand opsamles i grøfter langs foden af voldene, som beplantes med lavt busket indvendigt og med enkelte træklynger i indhakkene mod vejen.

Projektet udføres af Ringkøbing Kommune.